

UZASADNIENIE

Decyzją z 8.12.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że E. W. jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz, że dług wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 23237,94 zł, a w tym z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 11.2016 r. do 08.2021 r. w kwocie 19494,94 zł, odsetki za zwłokę 3743,00 zł. (decyzja k. 10 akt ZUS)

Wnioskodawczyni, będąc reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżyła w/w decyzję w całości, wnosząc o jej uchylenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Odwołująca podała, że działalność Spółki z o.o. Przedsiębiorstwo (...), w której jest jedynym współnikiem, od 10.07.2017 r. była zawieszona i w związku z tym nie osiągała przychodów, ani nie ponosiła kosztów z tej działalności – konkludując, że nie była tym samym zobowiązana do uiszczania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Podała, że wystąpiła do Dyrektora Oddziału (...) NFZ z wnioskiem z 4.07.2017 r. o stwierdzenie, że od lipca 2014 r. do nadal w związku z zawieszeniem działalności w/w spółki nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, zaznaczając, że aktualnie sprawa z jej odwołania od decyzji z 31.10.2018 r. Dyrektora NFZ jest rozpoznawana przez Prezesa NFZ, a nadto, że przed tut. Sądem Okręgowym toczy się sprawa VIII U 131/20 – obecnie zawieszona z uwagi na postępowanie przed NFZ – dotycząca składek z tego samego tytułu za wcześniejsze okresy, wnosząc o połączenie obu spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Prezesem NFZ. (odwołanie k. 3 -4)

W toku postępowania odwoławczego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wydał decyzję z 9.02.2022 r., mocą której zmienił zaskarżoną decyzję z 8.12.2021 r. w ten sposób, że stwierdził, że zadłużenie E. W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 4095,20 zł, a w tym z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 11.2016 r. do 07.2017 r. i za czerwiec 2020 r. w kwocie 3021,20 zł, odsetki za zwłokę 1074,00 zł. Zakład uwzględnił, że z KRS wynika, że działalność Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo (...) była zawieszona od 10.07.2017 r. z przerwą od 16 do 30.06.2020 r. (decyzja k. 16 akt ZUS)

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji z 8.12.2021 r. ZUS wniósł o jego oddalenie, poinformował o tym, że wydał decyzję z 9.02.2022 r. zmieniającą zaskarżoną decyzję, przyłączył się do wniosku skarżącej o połączenie rzeczowej sprawy ze sprawą VIII U 131/20, a także o zawieszenie postępowania w n/n sprawie. (odpowiedź na odwołanie k. 14-15)

Postanowieniem z 9.03.2022 r. postępowanie w n/n sprawie zawieszono na mocy art. 177 §1 pkt 3 k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania przed Prezesem NFZ (k. 17)

Na ostatnim terminie rozprawy z 20.02.2023 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, a pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa radcowskiego. (e-prot. z 20.02.2023 r.: 00:00:15)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Odwołująca - E. W. w okresie od 9.05.2005 r. do 10.07.2017 r. prowadziła działalność gospodarczą jako jedyny współnik Spółki z o.o. Przedsiębiorstwo (...). Zgodnie z wpisem do KRS działalność tej spółki od 10.07.2017 r. została zawieszona, z przerwą w okresie od 16 do 30.06.2020 r., a wnioskodawczyni w okresie zawieszenia tej działalności nie osiągała przychodów, ani nie ponosiła kosztów. (odpis z KRS k. 7-12)

Decyzją Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego (...) z 31.10.2018 r. stwierdzono, że E. W. podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego od 1.03.2014 r. do 10.07.2017 r. jako współnik jednoosobowej sp. z o.o. Przedsiębiorstwo (...). W wyniku rozpoznania odwołania wnioskodawczyni od tej decyzji - Prezes NFZ decyzją z 28.12.2022 r. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję. (decyzja k. 31-34)

Stan zadłużenia wnioskodawczynie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za sporny okres: od 11.2016 r. do 07.2017 r. oraz czerwiec 2020 r. wynosi łącznie 4095,20 zł – w tym na składki zdrowotne w kwocie 3021,20 zł, a na odsetki za zwłokę -1074,00 zł. (załącznik do decyzji z 9.02.2022 r. k. 17 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny został odtworzony na podstawie niekwestionowanych co do autentyczności dokumentów, które nie budzą z urzędu żadnych zastrzeżeń, co do ich wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy organ rentowy słusznie naliczył wnioskodawczynie składki na ubezpieczenie zdrowotne i odsetki za opóźnienie w okresie: od 11.2016 r. do 07.2017 r. oraz 06.2020 r.

Wstępnie zauważyć należy, że zaskarżona decyzja z 8.12.2021 r. zmieniona decyzją z 9.02.2022 r. stwierdza zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2016 r. do lipca 2017 r. i za czerwiec 2020 r. w łącznej kwocie 4095,20 zł – w tym na składki zdrowotne w kwocie 3021,20 zł, a na odsetki za zwłokę -1074,00 zł. Ta decyzja w zakresie w jakim została zmieniona, wyznacza tym samym przedmiot rozpoznawania sprawy sądowej w niniejszym postępowaniu odwoławczym i tylko w tym zakresie podlega kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak merytorycznej zasadności. W konsekwencji należy stwierdzić, że przedmiot sporu sądowego musi mieścić się w zakresie przedmiotowym zaskarżonej decyzji z 8.12.2021 r. w kształcie określonym decyzją zmieniającą z 9.02.2022 r.

Przed rozpoczęciem oceny merytorycznej odwołania należy podkreślić, że rozpatrywana sprawa dotyczy zaległych składek na ubezpieczenie zdrowotne wynikających z podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu odwołującej jako jedynej współlnika jednoosobowej spółki z o.o.

O podleganiu takiemu ubezpieczeniu z mocy art. 109 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz.U. z 2021 r. , poz.1285) orzeka Dyrektor Oddziału Wojewódzkiego Funduszu. Przepis ten stanowi wprost, iż do indywidualnych spraw z zakres ubezpieczenia zdrowotnego zalicza się sprawy dotyczące objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym i ustalenia prawa do świadczenia.

Natomiast z mocy art. 109 ust. 2 w/w ustawy, do kompetencji Dyrektora Funduszu nie należą sprawy z zakresu wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenia zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych. To zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kontroli wykonywania obowiązków płatników w zakresie zgłoszenia ubezpieczonych do Funduszu i opłacania składek. Do zakresu kontroli należy kontrola rzetelności zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego osób objętych tym ubezpieczeniem, a także deklarowania podstaw obliczania składki na ubezpieczeni zdrowotne, prawidłowości obliczania, opłacania i odprowadzania składki (art. 90 ustawy).

W świetle przedstawionego stanu prawnego nie może budzić wątpliwości kompetencja pozwanego Oddziału ZUS co do ustalenia w wyniku przeprowadzonej kontroli zaległych składek na ubezpieczenia zdrowotne.

Oceniając decyzję pozwanego organu rentowego pamiętać należy, iż pełni on rolę służebną w stosunku do NFZ. Okresy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnego ustalone są bowiem przez NFZ, a ZUS zajmuje się jedynie naliczaniem i pobieraniem składek. W przypadku zaś nieprzekazania w terminie składek Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponosi odpowiedzialność odsetkową w stosunku do NFZ.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że organ rentowy jakkolwiek jest uprawniony do pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne, to jednak nie jest władny do rozstrzygania kwestii podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu przez poszczególnych ubezpieczonych. Sąd miał na uwadze, że wszelkie wątpliwości dotyczące podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, skutkiem czego było naliczenie zaległych składek winny być wyjaśnione z

NFZ. Biorąc pod uwagę fakt, że sąd ocenia prawidłowość wydanej decyzji uwzględniając zakres kompetencji organu rentowego, wskazać należy, iż również sąd nie ma możliwości oceny prawidłowości działania NFZ, gdyż organ rentowy zajmuje się tylko naliczeniem składek i sprawdzeniem czy zostały one opłacone w terminie. Objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym w indywidualnych sprawach z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego należy zaś do właściwości dyrektora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Jak wynika z w/w cytowanych przepisów obowiązujące uregulowania prawne przewidują podział kompetencji w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego pomiędzy dwa organy: Narodowy Fundusz Zdrowia i Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustalanie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu podlega wyłącznie orzecznictwu NFZ. ZUS pełni niejako wtórną rolę - ustala i pobiera składki od tego ubezpieczenia. Do jego kompetencji nie należy jednak ustalanie podstawy prawnej podlegania temu ubezpieczeniu. Od decyzji każdego z tych podmiotów przewidziane jest odwołanie w innym trybie i do innego organu. W przypadku decyzji o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu zgodnie z art. 109 ust. 5 ustawy „o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych” odwołanie wnosi się do Prezesa Funduszu w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania. Natomiast odwołanie od decyzji ZUS wnosi się na ogólnych zasadach do sądu okręgowego.

W tym zakresie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 29 stycznia 2014 r., III AUa 823/13, gdzie stwierdził, iż „należy odróżnić kwestię objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, i kwestię obowiązku płacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne. Narodowy Fundusz Zdrowia nie jest instytucją władną do orzekania o obowiązku odprowadzania składek na jakiekolwiek ubezpieczenie ani też do pobierania tych składek, gdyż należy to do kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.” (LEX nr 1428031).

Podobnie Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 17 października 2013 r., III AUa 1821/12, orzekł, że „o ile do kompetencji ZUS nie należą sprawy dotyczące samego objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym, o tyle Zakład może wydawać decyzje dotyczące wymierzania, pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne i prowadzenia rozliczeń z płatnikami składek. Decyzje te mogą być zaskarżane zgodnie z art. 83 ust. 2 u.s.u.s.”(LEX nr 1400342)

Przytoczyć także warto wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 12 lipca 2012 r., (...) 761/11, w którym wyrażono pogląd, iż „decyzje, o których stanowi art. 38 ust. 1 u.s.u.s., wydawane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jak wynika z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c tej ustawy dotyczą one wymierzania, pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne i prowadzenia rozliczeń z płatnikami składek. Decyzje te mogą być zaskarżane zgodnie z art. 83 ust. 2 tej ustawy tylko w zakresie wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Do kompetencji ZUS nie należą natomiast sprawy dotyczące samego objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. W tym zakresie właściwym jest Dyrektor Oddziału Wojewódzkiego Funduszu.”(LEX nr 1244826)

Zgodnie z art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 423) do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W myśl art. 46 ust. 1 w/w ustawy, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z ust. 2 art. 46 tej ustawy, rozliczenie składek, o których mowa w ust. 1, oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych podlegających rozliczeniu na poczet składek następuje w deklaracji rozliczeniowej według ustalonego wzoru. Nie podlegają rozliczeniu w deklaracji rozliczeniowej zasiłki wypłacone przez płatnika bezpodstawnie.

W ust. 3 tego artykułu postanowiono, że deklarację rozliczeniową oraz imienne raporty miesięczne, płatnik składek przekazuje bezpośrednio do wskazanej przez Zakład jednostki organizacyjnej, z zastrzeżeniem art. 48d.

W myśl art. 23 ust. 1 w/w ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, z wyłączeniem art. 56a.

Natomiast na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 w/w ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek (...).

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki, z zastrzeżeniem art. 79a, art. 80, art. 82 i art. 242.

Zgodnie z ust. 2 art. 79 w/w ustawy, składka jest miesięczna i niepodzielna, z zastrzeżeniem art. 79a oraz art. 81 ust. 2 i 2e.

Na podstawie art. 84 ust. 1 w/w ustawy, składkę na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu, z zastrzeżeniem art. 84a-86.

W oparciu o art. 87 ust. 1 w/w ustawy, osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 80 ust. 2, art. 84, art. 85 i art. 86, są obowiązane, bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne, a jeżeli do tych osób i jednostek nie stosuje się przepisów o ubezpieczeniu społecznym - w terminie do 15. dnia następnego miesiąca.

Zgodnie z ust. 3 art. 87 w/w ustawy, od nieopłaconych w terminie składek na ubezpieczenie zdrowotne pobiera się odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych dla zaległości podatkowych.

Pamiętać należy także o treści art. 89 w/w ustawy, w myśl którego od kwoty nieprzekazanych w terminie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz podmiot zobowiązany do przekazania składek za osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 8a, składek na ubezpieczenie zdrowotne wraz z należnymi odsetkami Prezes Funduszu pobiera odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych dla zaległości podatkowych.

Mając na uwadze powyższe regulacje prawne, Sąd zważył, że poza sporem w n/n sprawie pozostaje fakt, że decyzją Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z 31.10.2018 r. stwierdzono, że E. W. jest objęta jako jedyny wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. Przedsiębiorstwo (...) ubezpieczeniem zdrowotnym od 1.03.2014 r. do 10.07.2017 r. Decyzja ta została utrzymana w mocy decyzją Prezesa NFZ z 28.12.2022 r. W ocenie Sądu nie stanowi potrzeby dalszego fakultatywnego zawieszenia postępowania do czasu ewentualnego prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy przez Wojewódzki Sąd Administracyjny, co do podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że zgodnie z danymi zawartymi w pełnym odpisie Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego E. W. w okresie od 9.05.2005 r. do 10.07.2017 r. prowadziła działalność gospodarczą jako jedyny wspólnik Spółki z o.o. Przedsiębiorstwo (...), a ponadto z KRS wynika, że od 10.07.2017 r. działalność tej spółki została zawieszona z przerwą w okresie od 16 do 30.06.2020 r., co pozwany uwzględnił w decyzji z 9.02.2022 r. zmieniającej zaskarżoną decyzję z 8.12.2021 r. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że ubezpieczona nie przekazała na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłaty na ubezpieczenie zdrowotne w badanym okresie od 11.2016 r. do 07.2017 r. i za 06.2020 r. Ubezpieczona nie kwestionowała tej okoliczności, ani samej wysokości zadłużenia w postaci wynikającej z decyzji z 9.02.2022 r. Zaskarżoną decyzję z 8.12.2021 r. zmienioną decyzją z 9.02.2022 r. należy zatem uznać za prawidłową.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., a wysokość wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 180 zł ustalił zgodnie z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz.265 ze zm.), którą zasądził od powódki na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. jako strony wygrywającej w całości niniejszy pracy tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni za pośrednictwem P.I.

A.P.